

[Juil Madsen.]

siger noget om, hvorledes det går her i landet med prisniveauet, og hvorledes prisstigning på materialer og lønstigninger presser omkostningerne op.

Jeg personlig har ikke noget imod, at man bygger disse landarbejderboliger; jeg er tværtimod sympatisk indstillet over for selve tankegangen, men jeg må understrege, hvad jeg også havde lejlighed til at give udtryk for, da loven var til behandling forrige år, at det, der for mit partis vedkommende er afgørende i denne forbindelse, er måden, man gør det på. Vi er indforstået med, at det gøres på en sådan måde, at landarbejderne — og det gælder også andre arbejdere inden for landbrugssektoren — får adgang til en god og ny bolig på vilkår, der for så vidt er rimeligere og lettere end de vilkår, som så mange andre i befolkningen har. Men vi mener på den anden side, at der, som det er sagt så ofte i forbindelse med andre ting, skal være måde med galskaben, og vi er af den opfattelse, at når vi i år har en overenskomstsituation bag os og der har fundet en forhøjelse sted af landarbejdernes lønninger med 1 500-2 000 kr. om året, så må man også overveje, om ikke en del af finansieringen af disse landarbejderboliger kan klares på anden måde end ved, at der i fuldt omfang stilles statsmidler til rådighed.

Da denne lovgivning sidst var til behandling i det høje ting, blev lovforslaget fremsat meget sent, og det bevirkede, at det ikke var muligt af få en udvalgsbehandling, hvorunder vi til bunds kunne undersøge disse ting. Jeg skal derfor henstille, at vi i denne omgang får en udvalgsbehandling, hvor man lidt grundigere kan undersøge den tanke, vi nu har rejst to gange i det høje ting, og som jeg agter at rejse igen: at vi som førsteprioritet indskyder private penge, at der indgår penge enten fra pengeinstitutterne eller fra kreditforeningerne som en førsteprioritet, således at staten aflastes en del og vi ikke behøver at forhøje udlånsbeløbet med de 6 mill. kr, men måske oven i købet kan nedsætte dette, og således at dette byggeri kommer et hanefted nærmere den almindelige finansieringsform for andet byggeri her i landet.

Når vi i landbrugspolitikken kører på — det er landbrugsorganisationer, arbejds-

giverforeninger, og hvem der ellers har med disse ting at gøre, jo enige om — at landarbejdernes lønninger skal hæves op mod det niveau, som er gængs — og det er efter min opfattelse afgørende nødvendigt, at det sker — må der også ske en normalisering på andre områder, og så er det efter min opfattelse ikke rimeligt at fortsætte med en finansieringsform, der alene kører over statskassens midler. Jeg skal derfor henstille, at man tager disse ting op til overvejelse, ligesom jeg mener, at man bør se nærmere på, om det nu også er nødvendigt, at spørgsmålet vedrørende indløsning af ældre pantegæld kræver, at der her stilles yderligere midler til rådighed, således som det er foreslået i lovforslaget.

Jeg skal som sagt understrege, at der her er en hel del problemer, som bør undersøges, både med hensyn til det reelle behov, med hensyn til denne kategori af medborgeres betalingsevne, hvad angår deres bolig, med hensyn til selve finansieringen og en række andre ting, som vi kan komme nærmere ind på i udvalget. Hermed skal jeg tilsige en forholdsvis velvillig behandling af dette lovforslag.

Axel Sørensen: Man kan vist roligt sige, at loven om udlån til arbejderboliger på landet har bestået sin prøve. Den har, som vi kan se det derude i landskabet, på en forholdsvis smuk økonomisk måde givet et boligbyggeri, som vi kan være tjent med.

Når man nu foreslår loven forlænget og foreslår, at der stilles yderligere 6 mill. kr. til rådighed, er det, fordi man mener, at så stort er behovet efter de ansøgninger, der indgives om lån såvel af de arbejdere, der ønsker at bygge selv, som af de landmænd, der ønsker at bygge efter loven om landarbejderboliger på landet. Som følge af den almindelige prisstigning, der er sket i løbet af de sidste år, vil der næppe være noget at sige til, at man nu foreslår byggelånene forhøjet fra 26 500 kr. til 32 000 kr. og en mindre forhøjelse til gennemførelse af de tekniske installationer, som jeg finder det rimeligt at gennemføre ved disse nye byggeforetagender på landet. Man kunne jo overhovedet ikke tænke sig en bolig opført i en by, uden at disse ting var påbudt gennem bestemte regler.

Jeg vil med disse ord tilsige det radikale